Nyíri Attila
ᚾᛅᚿᛚᚴᚴᚿ ᚿᚺᛚᚴ

Velőskék

ᛚᛦᛜᚬᛅᛅᛦᛘ

[illegible]	*A házasság olyan szerződés, amelynek csak a borítóját ismerjük*

[illegible]	**A legjobb házasság** (velőske)

[illegible]	Jó házasság igen ritka.
[illegible]	Elárulom most magamtól
[illegible]	azt, hogy ennek mi a titka.
[illegible]	Nem csinálok ebből ügyet:
[illegible]	Legjobb az a házasság, 'hol
[illegible]	az asszony vak, a férj süket.

[illegible]	**Kispest, 2000. április 12.**

A jó írások révületben:
belső sugallatra születnek

A teremtés titka
(velőske)

Ki, hogyan old feladatot?
A semmiből teremteni
csak keveseknek adatott.
A rossz mű az író bűne.
Megszállottság kell: isteni,
s a jó, nem az ő érdeme.

Kispest, 2000. február 10.

„A magyar nyelv alkalmas nagy hősök,
nagy tettek, nagy szerelmek megéneklésére”
Desbordes - Valmore

A tudás népe
(velőske)

A magyar a tudás népe.
„Jó, de miért? – azt kérdezték –
más is lehet utóvégre.”
Nehéz nyelve magyarázza.
A fejében van képesség,
hogy e nyelvet jól használja.

Égeraracsa, 1999. szeptember 7.

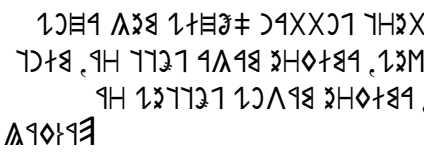

„Az embert jobban győzik meg azok az érvek, amikre maga jött rá, mint azok, amikre mások jöttek rá

Pascal

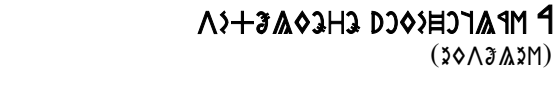

A változékony öröklődés
(velőske)

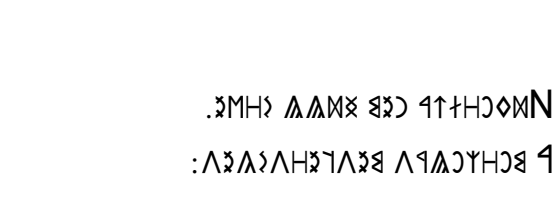

Kukorica nem hull érve.

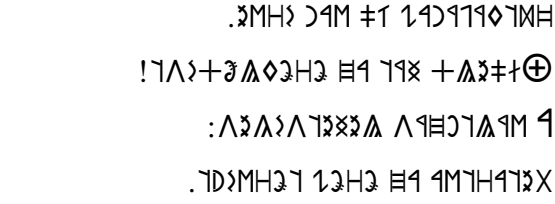

A morzsolás mesterséges:

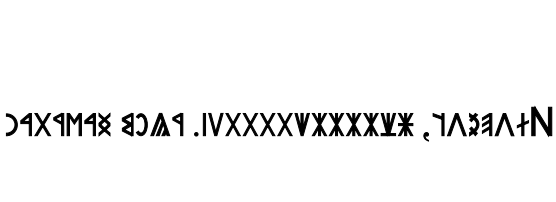

csutkájának így van érve.

Figyeld hát az öröklődést!

A változás lehetséges:

betartva az örök törvényt.

Kispest, 1996. december 7.

Kinek lesz jó az unió?	[illegible]
'Ki áruló, s bére euró	[illegible]

Az aláíróké a felelősség ! (velőske)	**! [illegible]**

A magyar nép otthon maradt.	[illegible]
Igent mondók jármot vettek,	[illegible]
és ez így nem közakarat.	[illegible]
Szolgalelkű maradt elég.	[illegible]
Ő az, 'ki egy szótól retteg:	[illegible]
megvesztegethetetlenség.	[illegible]

Kispest, 2003. április 13.	**[illegible]**

Magyarázat

unió — egyesülés
euró — közös pénznem

[illegible]

[illegible] — [illegible]
[illegible] — [illegible]

Ha megvan az összhang,
tudj azonosulni is!

Az elemek – védszellemek
(velőske)

A természet nagy kincsestár.

Vézna, ványadt városlakó:

ez a sok kincs terád is vár!

Hogyan élsz az elemekkel?

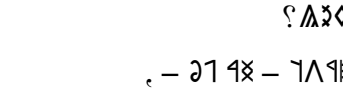

Kerülni kell túlzást – ha jó – ,

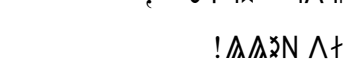

s hígítani napfényt is kell!

Égeraracsa, 1999. május 13.

𐌰𐌼𐌰𐌽-𐌰𐌻𐌰𐌿𐌼 𐌰𐌷𐌹𐌻𐌰𐌿𐌼𐌰𐌽𐌰𐌺𐌹𐌷𐌹𐌻 𐌷𐌰 (𐌷𐌺𐌰𐌽𐌰𐌿𐌼)	**Az érzékfeletti Hold-dal** (velőske)
𐌰𐌼𐌰𐌽 𐌰 𐌰𐌺𐌺𐌰𐌽 𐌰𐌼𐌹 𐌹𐌹𐌼𐌰𐌽𐌰𐌺.	Tudaton túl fakad a dal.
𐌹𐌿𐌰 𐌰𐌼𐌰𐌽𐌰𐌻𐌰𐌿𐌼 𐌰 𐌲𐌹 𐌹𐌼𐌰 𐌰𐌻𐌰𐌼𐌰𐌽	Kutya van így a Holddal, sőt
𐌰𐌼𐌰𐌻𐌰𐌻𐌰𐌼𐌰𐌽𐌰𐌺 𐌷𐌰𐌻𐌰 𐌷𐌰𐌻𐌰𐌿𐌼𐌰𐌽𐌰𐌺.	némely ember pár dologgal.
𐌰𐌺𐌰𐌷 𐌰𐌻𐌰 𐌼𐌰𐌽 𐌰𐌺𐌰𐌽𐌰𐌺𐌹𐌷𐌹𐌻 𐌼𐌰𐌽.	Nem érti, de nem is csoda.
𐌰𐌻𐌰𐌷𐌹𐌻 𐌰𐌻𐌹𐌻𐌰𐌷 𐌰𐌼𐌰𐌽 𐌰𐌻𐌹𐌻𐌰𐌽𐌰𐌺	A téboly vesz rajta erőt,
𐌰𐌻𐌹𐌻𐌰𐌼𐌰𐌽 𐌰𐌻𐌰𐌷 𐌰𐌼𐌰𐌽𐌰𐌻𐌰𐌿𐌼 𐌰𐌻𐌰𐌼𐌰𐌽.	s veszett dühvel csak ugatja.
𐌺𐌰𐌽𐌰𐌿𐌼𐌰𐌽𐌰𐌺 𐌰𐌻𐌺𐌺𐌰𐌽𐌰𐌻𐌰𐌿𐌼 𐌰. 𐌼𐌼 𐌰𐌻𐌰𐌿𐌼𐌰𐌽𐌰𐌺	**Kispest, 2000. február 22.**

„Majomnak már nem érsz semmit,
embernek pedig ostoba vagy”
Fáy András

Az utánzó
(velőske)

Utánzó tört fel a csúcsra.
Azt gondolta, az is elég:
példaképét 'ha másolja.
Nem érte el így az eget.
Elveszett, mint egyéniség,
csak ég és föld közt lebegett.

Égeraracsa, 2000. július 26.

Bennem a szeretet
(velőske)

A szeretet számomra: van.
Senki sem tudja, honnan jött,
így megmagyarázhatatlan.
Tudom, hogy mindig szeretném.
Érzem, hogyan szeretem őt,
s azért szeretem, mert enyém.

Kispest, 1996. február 4.

„A jelen az időn kívül áll”
Tatár Anikó

Csak jelenben létezünk
(velőske)

Felfogni nem lehetetlen.
A homályra vetül így fény:
nincsen élet csak jelenben.
Hogy' alakul és mi ezzel?
Fogadjuk el azt, ami tény:
cselekedni a mostban kell!

Égeraracsa, 2001. június 27.

„A hitványság és a kiválóság által
különbözik minden jellem”
Arisztotelész

Csak jellem ?
(velőske)

Az embernek jellem kellett.
Jobbról-balról jó és gonosz
áll ott bárki válla mellett.
Bármilyen a jellem végül,
– A megítélés gondot okoz –
mit sem ér az jóság nélkül.

Égeraracsa, 1996. október 23.

„Nincs olyan szemenszedett hazugság,
amelyre ne akadna tanú”

Plinius

Csakis akkor...
(velőske)

Hazugságban, füstben élünk.
Ámítás és zűrzavar van
tudás helyett most köröttünk.
Ismerd fel, hogy mi a káros!
És hogy lelked halhatatlan,
akkor benned nincs több káosz.

Égeraracsa, 1997. május 11.

Magyarázat

káosz — zűrzavar

„Mennél alázatosabb,
annál gyalázatosabb"
népi mondóka

Egyen-S ?
(velőske)

Némely ember alázatos.
Olyan mélyen, mint egy pince,
és ez már-már gyalázatos.
Hogy ez milyen eredetű?
Nem tudom, mert a gerince
„egyenes” , mint az **S** betű.

Égeraracsa, 1997. július 11.

„A férfi csak szerelmes, de nem szeret"
Capuana Lajos

Egyetlenem
(velőske)

Mondod, te vagy az egyetlen:
A valót feltárom bátran,
bármennyire is kegyetlen.
Gondolom a tényt megérted:
Élünk még ötmilliárdan,
tehát mennyi az esélyed?

Égeraracsa, 1996. július 29.

A növény a szem, orr és a gyomor öröme

𐲣𐲤𐲩𐲥 𐲥𐲡𐲢 (𐲤𐲦𐲡𐲥𐲡𐲢𐲢)	**Élő titok** (velőske)
𐲣𐲤𐲤𐲢𐲥𐲧𐲩 𐲩 𐲤𐲦𐲡𐲢 𐲤-𐲤𐲢	Van-e lelke a növénynek;
𐲥𐲩𐲥𐲡𐲢𐲩𐲥𐲩 𐲣𐲡𐲥𐲥𐲢𐲩 𐲥𐲢	Vagy összeállt anyaghalmaz,
𐲣𐲤𐲤𐲢𐲥𐲧𐲩 𐲡𐲢 𐲣𐲤𐲡𐲢 𐲣𐲤𐲦𐲩	'melyek élnek és fejlődnek?
𐲣𐲩𐲤𐲩𐲤𐲩 𐲤𐲩𐲩 𐲥𐲤𐲢𐲩𐲥 𐲤𐲢	Van reménye, tán bánata?
𐲡𐲩𐲥𐲡𐲦𐲥𐲩 𐲤𐲥𐲩𐲥𐲢 𐲤𐲦𐲩	Milyen életre alkalmas
𐲩𐲥𐲩𐲥𐲡𐲩 𐲣𐲤𐲦𐲥𐲥 𐲥𐲤𐲩𐲤	tenyésző lelkek halmaza?

𐲤𐲩𐲤𐲩𐲩 𐲥𐲤𐲩𐲥 𐲥𐲥 .IIIVXXXXVXXXXXXXX 𐲥𐲩𐲥𐲩𐲥𐲣𐲡𐲢	**Égeraracsa, 1998. augusztus 24.**

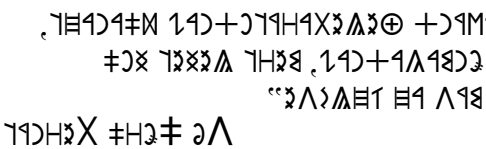

„Ne kívánd felebarátodnak ugyanazt,
amit önmagadnak, mert lehet hogy
neki más az ízlése”
Shaw György Bernát

Érzelemvilágunk
(velőske)

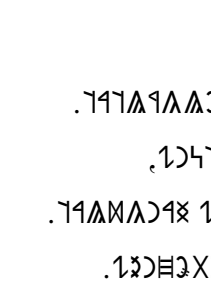

Az indulat kiszolgáltat.
Ami ősi, az a hitünk,
így kedélyünk csak hangulat.
Nézeteink különböznek.
Ám ha szenvedéllyel égünk,
súlya van a meggyőzésnek.

Égeraracsa, 2001. május 7.

Eladásnál kiderülhet az aranyról is, hogy talmi

Felváltható ?
(velőske)

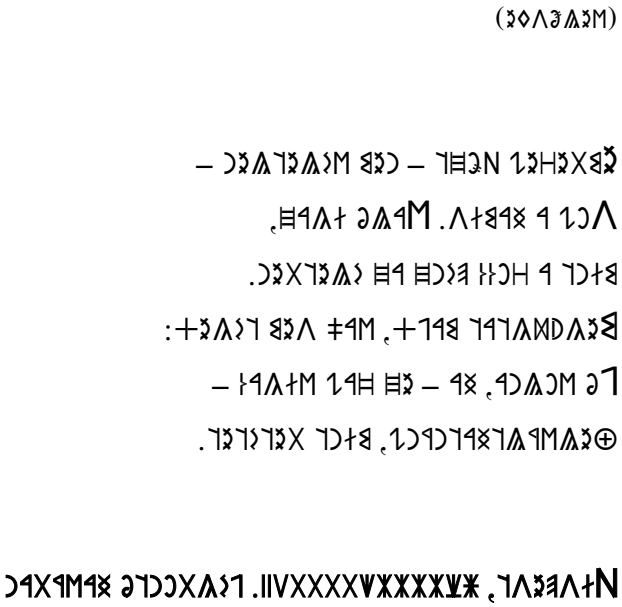

Emberek közt – nem véletlen –
Sok a hamis. Való igaz,
mint a rossz pénz az életben.
Megnyugtat majd, vagy sem téged:
Jó volna, ha – ez csak vigasz –
felválthatnánk, mint betétet.

Kispest, 1997. február 1.

𐌰𐌼𐌴𐌼𐌷𐌹𐌿

(𐌷𐌿𐌽𐌰𐌼𐌷𐌹𐌼)

Fényváró
(velőske)

.𐌽𐌴𐌼𐌹𐌼 𐌰 𐌼𐌴𐌳 𐌳𐌽𐌶𐌷𐌹𐌳 𐌷𐌹𐌼𐌰𐌽

Ködbe merült már a világ.

،𐌳𐌹𐌶𐌷𐌹 ،𐌳𐌴𐌶𐌴𐌳 ،𐌳𐌼𐌹𐌷𐌹𐌳 𐌳𐌽𐌹𐌼𐌰𐌽

Elnyelt embert, házat, hegyet,

.𐌳𐌴𐌽 𐌶𐌹𐌽 𐌳𐌰𐌶𐌶𐌹𐌽 𐌰𐌶𐌹𐌼 𐌰𐌿𐌴 𐌽

s aki nézi semmit sem lát.

.𐌼𐌴𐌶𐌹𐌼 𐌶 𐌽𐌹 𐌽𐌹𐌶𐌼𐌹𐌶 𐌶 𐌼𐌰𐌶

Mint a mécses ég a remény.

،𐌼𐌹𐌷𐌹𐌽 𐌼𐌰𐌿𐌴𐌶 𐌰𐌼𐌳𐌴𐌶 𐌶𐌰𐌼𐌴𐌽

Újra látni akkor lehet,

.𐌼𐌹𐌸 𐌶 𐌳𐌰𐌶𐌶𐌹𐌼 𐌷𐌹𐌼𐌴𐌶𐌰𐌽 𐌶𐌹

ha visszatér hozzánk a fény.

𐌰𐌼𐌴𐌼𐌷𐌹𐌿 .𐌼𐌼𐌼𐌼𐌼𐌼𐌼𐌼𐌼𐌼𐌼𐌼 ،𐌼𐌴𐌶𐌴𐌽

Kispest, 1998. január 14.

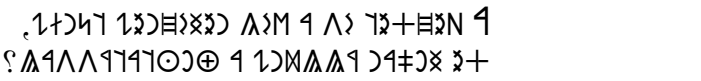

A kezdet és a vég nehéznek tűnik,
de hogyan állunk a folytatással?

Fogas kérdés
(velőske)

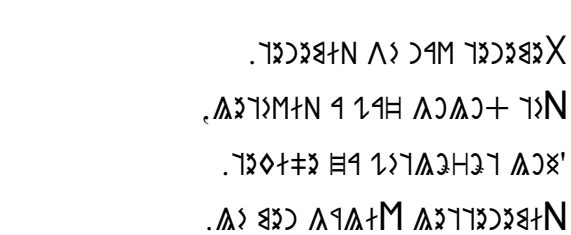

Bemenet van és kimenet.
Két dolog csak a kivétel,
'hol törölték az egyiket.
Kimenettel Világ nem él.
Gép és szerv bír mindkét véggel,
bemenet nincs az Istennél.

Kispest, 1998. december 5.

Ha rám hallgatsz
(velőske)

Sodor már az ár magával.
Szembeszállni felesleges:
erőszakos, ez is rávall.
Tanácsolom, bár nem félek,
– Bárkinek, 'ki helyet keres –
csendesebbek a víz-szélek.

Kispest, 1997. január 18.

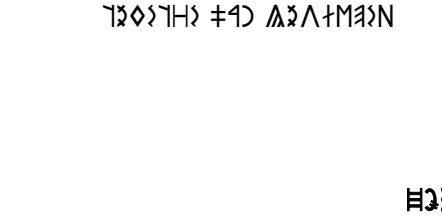

Akinek igen nagy a számlálója
és nagyon kicsi a nevezője, az
képvisel nagy értéket

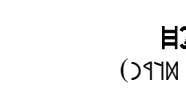

Hasonlóan a törthöz
(velőske Tolsztoj Leó után)

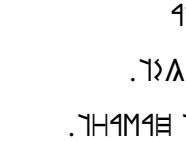

Törtszám csak az emberi lét.

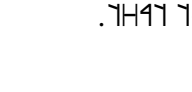

Kifejezi számlálója

az értelmi képességét.

A másik szám kelthet zavart.

Nevezője azt mutatja:

magáról az egyén mit tart.

Égeraracsa, 2002. október 28.

Havason
(velőske)

Hallgat a föld, hallgat az ég.
Felhőbe vesznek csillagok,
s keringenek a lágy pihék.
Kristálypaplan a bérc végig.
Virradatkor puhán ragyog,
s kékségéből kifehérlik.

Kispest, 1996. január 4.

„A jó bornak nem kell cégér”
régi igazság

Hírverés
(velőske)

Miért vesszük a tyúktojást?
Szalmonellát leszámítva
kacsa, liba nagyobbat ád.
Ezek ketten csöndben tojnak.
Kotkodácsol a tyúk, s tudja:
itt helye van hangos szónak.

Égeraracsa, 2004. október 28.

Magyarázat

Salmonella kórokozók, – ételmérgezést kiváltó
több fajtájuk ismert – fertőzést keltők

[illegible]	**Hóesésben**
([illegible])	(velőske)
[illegible]	Hólepke száll a kerten át.
[illegible]	Megzizzen a fekete csend
[illegible]	és halkan megadja magát.
[illegible]	Megtelik velük már a tér.
[illegible]	A szél, mint hárfa húrja, zeng;
[illegible]	és úgy látszik, hogy itt a tél.
[illegible]	**Égeraracsa, 1995. november 5.**

„Minden ember a terhünk,
amíg nincs rá szükségünk”
népi mondóka

Hogyan választ a nő ?
(velőske)

Tudom, a nők választanak.
Némely nő mikor választ
egy szeretőt önmagának:
Azt, hogy milyen, azt nem bánja.
Csak arra ad azzal választ,
hogy a többi hogyan látja.

Égeraracsa, 1999. augusztus 23.

„Ritkán gondolják az emberek azt,
amit mondanak és ritkán mondják
azt, amit gondolnak”
köznapi közhely

Ifjan – vénen
(velőske)

Mást se hallok egyre-másra:
Csak azt, hogy a könnyelműség
az ifjúság boldogsága.
A boldogság visszaköszön.
Ám akkor már mást jelent rég,
az aggkori lesz a közöny.

Égeraracsa, 2002. június 25.

„Az ember élete végéig az marad,
aki gyerekkorában volt, csak az
élet méretei változnak”

Móra

Jobb...
(velőske)

Az életünk ilyen-olyan.
Végigélni gyerekésszel
sokkalta jobb, mint komolyan.
Pacsirtának a föld felett
– 'Mely szürkén szállva énekel –
fény jelenti az életet.

Kispest, 2000. február 15.

Jóleső jóérzés
(velőske)

Mély, őszinte öröm is van.
Elégedettséggel közlöm:
előfordul napjainkban.
Ki az, aki ilyet érez?
A másoknak szerzett öröm
a legnagyobb boldogság lesz.

Égeraracsa, 2002. szeptember 28.

Kapcsolat
(velőske)

Mindenki egy kicsi isten.
Ahányan csak voltak, vannak,
élő lelket kapott itt, lenn.
Szólni vele nem kiváltság.
Neve van a kapcsolatnak,
és ez a név: az imádság.

Égeraracsa, 1997. augusztus 23.

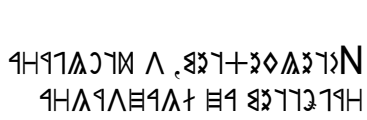

Kételkedtem, s utoljára
rájöttem az igazságra

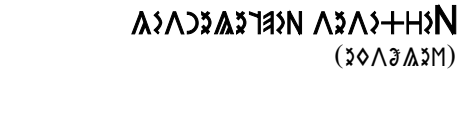

Kérdéses képtelenség
(velőske)

E történet igaz lehet.

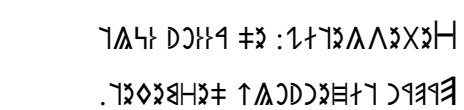

Rebesgetik: egy asszony szült

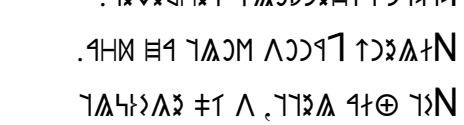

Pápán tizennyolc gyermeket.

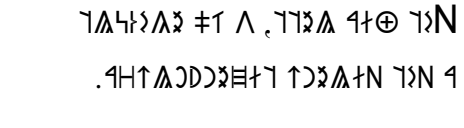

Kilencz János volt az ura.

Két fia lett, s így egészült

a két kilenc tizennyolcra.

Égeraracsa, 2003. október 7.

„A fény terjedésének sebességével
hatol be a nő a másik nő szívébe…”
O. Henry

Kezdettől fogva
(velőske)

Egyik nő a másik nőnek
– A nők között szövetség van –
oly' átlátszó, mint az üveg.
A férfinak rejtély marad.
Örök titok jóban-rosszban,
s tejüvegből húz fel falat.

Égeraracsa, 2004. november 15.

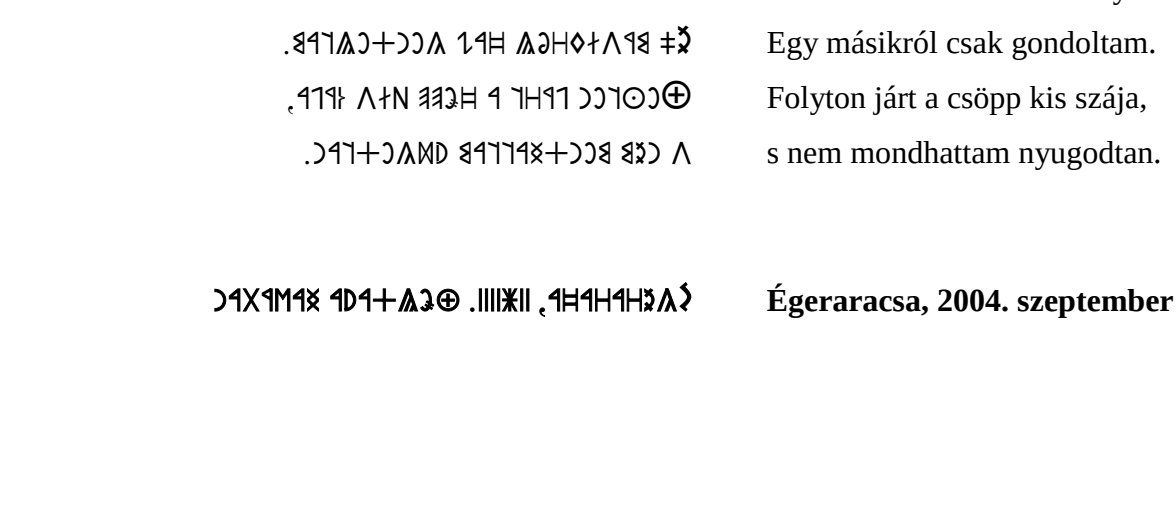

Hiány van a jellememben,
pótolja más, őt keresem

Kiismerhetetlenné vált
(velőske)

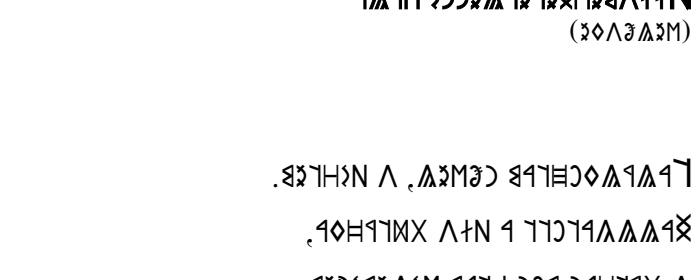

Találkoztam nővel, s kértem.
Hallgatott a kis butácska,
s bátran mondtam véleményem.
Egy másikról csak gondoltam.
Folyton járt a csöpp kis szája,
s nem mondhattam nyugodtan.

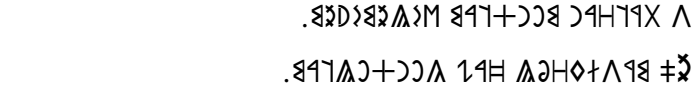

Égeraracsa, 2004. szeptember 20.

[illegible]	*„Az erő teljes kihasználása egybentartja a lelket”* *bölcs megállapítás*

[illegible] (velőske)	**Megsúgom** (velőske)
[illegible]	Az igazság néha fájó.
[illegible]	A bölcsesség öregkorban
[illegible]	ritka, mint a fehér holló.
[illegible]	Helyette van valami más.
[illegible]	Megsúghatom, mi az – halkan:
[illegible]	nem más, mint a belenyugvás.
[illegible]	**Kispest, 2003. december 31.**

„Az az igazság, amikor az én ítéletem
a világrenddel teljesen egybevág"
Eötvös Károly

Megtudod majd
(velőske)

Sírva kezded az életed.
Útnak indul így a lélek,
lehet az élet tévedett?
Az igazságot ne keresd!
Megtudod majd, – hidd el! kérlek –
ha utolsót sóhajt a test.

Suhl, 1997. november 26.

„Az ember életvitelének az égadta világon semmi köze az anyagi helyzetéhez”
Mikes György

Megújuló feltöltődés
(velőske)

Vigasztaló egyedüllét,
Emberektől elszakadva,
Megnyugvásban áradhat szét.
Az életben egyetlen rés,
Bárki át is mehet rajta:
Az örökhöz menekülés.

Filatorigát, 2016. március 11.

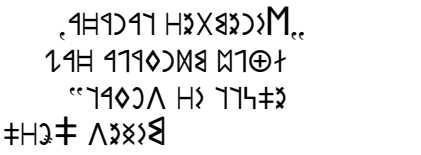

„Vénember tanácsa,
ifjú munkája csak
együtt ér sokat”
Méhes György

Megújuló kihívások
(velőske)

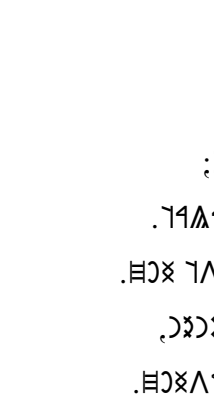

Fiatalon átszalad,
Számára így észrevétlen;
Csak öregnek nagy falat.
A végzet mindig mást hoz.
Ifjan szokjunk, ne vénen,
A túl gyors változáshoz.

Filatorigát, 2016. április 26.

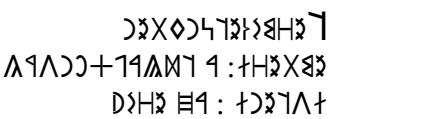

Természetünkben
emberi: a tulajdonság
isteni : az erény

Melyik jobb ?
(velőske)

'Ha születel, őszinte vagy.
Az életben tanulsz sokat,
mert mindenki tanít, 'ki nagy,
Végtére is mi a való?
Természeted megváltozhat,
és meghalhatsz úgy, mint csaló.

Égeraracsa, 1999. augusztus 6.

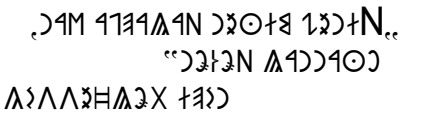

„Kinek milyen kalapja van,
olyannal köszön”
népi bölcsesség

Mi vagy nekem ?
(velőske)

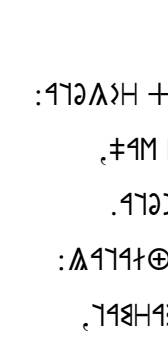

Elmondom, bár látod régóta:
Amivé a szíved tesz, az vagy,
de számomra te vagy a nóta.
Ám tudja azt öreg, fiatal:
Az, ami virágnak a harmat,
az a lélek számára a dal.

Égeraracsa, 2000. június 28.

Mire való ?
(velőske)

Hol születik a gondolat?
'Melynek lehetsz te is rabja,
ha öröm és bú fojtogat.
A fejünk hogy mire való?
A borbélyod megmondhatja:
többnyire csak kalaptartó.

Égeraracsa, 1996. október 23.

؟

(𐰄𐰄𐰀𐰆𐰇𐰄𐰋)

?

(velőske)

𐰋𐰄𐰆 𐰆𐰆𐰄⊕ 𐰇𐰋𐰄 ،𐰇𐰄𐰋𐰋𐰄⊙𐰆𐰇 ،𐰋𐰆𐰇	Mit, milyennel, hol fedi be?
،𐰋𐰋𐰇𐰋𐰋𐰇𐰇𐰋 𐰋𐰋𐰋𐰄 𐰋 𐰆𐰄𐰋𐰆𐰇	Minek a hátán vastagon,
𐰋𐰄𐰆𐰆𐰋𐰄 𐰋 𐰋𐰋𐰆𐰇𐰇 𐰆𐰄𐰋 𐰋𐰋𐰆𐰇	mit tesz lágyan a hópihe?
𐰋𐰋𐰇𐰋𐰋 𐰋 𐰆𐰆𐰇𐰇 𐰋𐰋𐰋𐰄 ،𐰆𐰆𐰇	Kik, honnan lesik a tavat?
،𐰋𐰋𐰇𐰋𐰄 𐰋 𐰆𐰆𐰇 ،𐰆𐰋𐰇𐰋𐰋𐰆𐰆 𐰋𐰋𐰇	Mit csinálnak, kik a havon,
𐰋𐰋𐰋𐰋𐰆𐰆𐰆 𐰄𐰇𐰄⊕𐰄𐰆𐰆𐰄𐰄 𐰇𐰄	és merrefelé tartanak?

𐰋𐰋𐰆𐰇𐰋𐰄 𐰋𐰆𐰄𐰋𐰄 .𐰇𐰇𐰇𐰇𐰇𐰇𐰇𐰇𐰇𐰇 ،𐰋𐰆𐰋𐰆𐰆𐰄𐰇𐰄

Égeraracsa, 1995. november 26.

„...a természet nem csal meg szívet”
Wordsworth Vilmos

Mutatványos természet
(velőske)

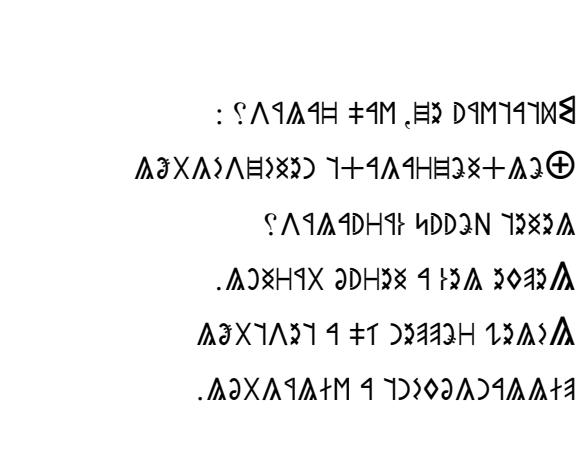

Mutatvány ez, vagy csalás? :
Földhözragadt nehézségből
lehet könnyű szárnyalás?
Lepke lesz a hernyó bárhol.
Lélek röppen így a testből
pillangóként a világból.

Kispest, 1998. november 29.

Napkeltére
(velőske)

Figyelem a látóhatárt:
Remélve, hogy hajnalonként
előtűnik a várva várt.
Leírták, mert van rá alap:
Plazmagömbként vagy csillagként,
számomra csak feljön a nap!

Égeraracsa, 1996. április 15.

A sors a születés és a halál között
a jelenben elrendelten élő létforma
körülményeinek lehetséges alakítása

Nem lehet, kell !
(velőske)

Keresztút volt s lehet is még.
Mit választhatsz az életben,
ha utadat kijelölték?
Előírt az úgy, ahogy' van.
Döntésedtől függ – szerintem –
a melyik nem, csak a hogyan.

Égeraracsa, 2002. szeptember 5.

Nyújtózkodó tavasz
(velőske)

A szél kapkod, türelmetlen.
Nagy dologról árulkodik
a kert, s szorong sejtelmesen.
Pásztortáskán – ott – mi lehet?
Becőlétrán kapaszkodik
a sarjasztó szép kikelet.

Kispest, 1997. március 8.

„Nincs veszve bármily sors alatt,
ki el nem csüggedett”
Vörösmarty

Okoskodás
(velőske)

Önmagamat vígasztalom:
Minden dolog, ahogyan van,
jóra fordul a világon.
Van számomra némi félő.
Ami aggaszt gondolatban:
az, hogy legtöbbször már későn.

Kispest, 2002. december 17.

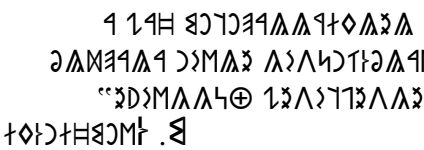

„A lelkiállapotom csak a valószínűség elvén alapuló megsejtések függvénye”
M. Słomczynsky

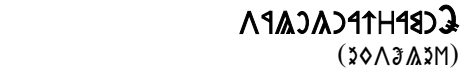

Önmarcangolás
(velőske)

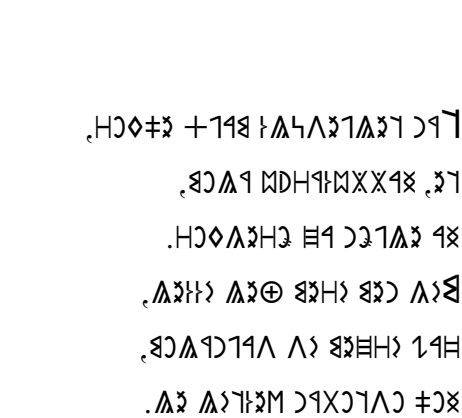

Tán teljesülsz majd egykor,
te, hattyúszárnyú álom,
ha eljön az öregkor.
Még nem érem fel ésszel,
csak érzem és sajnálom,
hogy ostobán vesztél el.

Égeraracsa, 2013. július 29.

Őseinkről írták (velőske)	**[illegible]** ([illegible])
Szövetségben élt a magyar.	[illegible]
Liutprand írt erről régen,	[illegible]
'mit egy szállóige takar:	[illegible]
„Ellenfelük – régi vagy új –	[illegible]
Azt sem tudja hová menjen,	[illegible]
ha hangzik az ördögi huj!”	[illegible]

Kispest, 1999. január 29. **[illegible]**

A darabok csak elemek,
a kész mű viszont szerkezet

Összeeszkábált fércmű
(velőske)

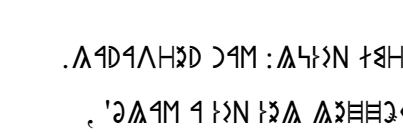

Bármi készül: van nyersanyag.
Eszközzel lesz kész a való' ,
mert a kéz már művet farag.
Legyen formánk igényes, szép!
Dibdáb munka korántsem jó,
a fércmű nem lesz példakép.

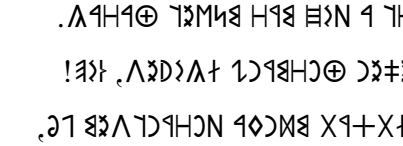

Égeraracsa, 2000. augusztus 26.

Az emberi tartást nem biztos,
hogy csak a fűző biztosítja

Pálfordulás
(velőske)

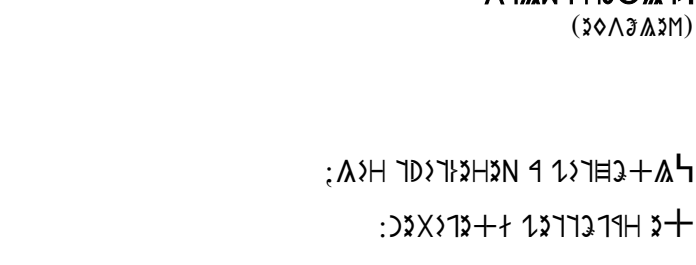

Üldözték a keresztényt rég;
De rájöttek idejében:
jó üzlet a kereszténység.
Ezt Saul is annak látta.
Keresztény lett és Pál néven
a Bibliát átformálta.

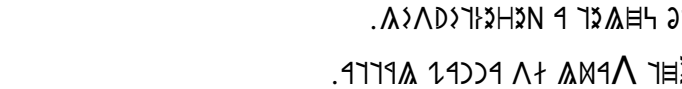

Égeraracsa, 1999. szeptember 2.

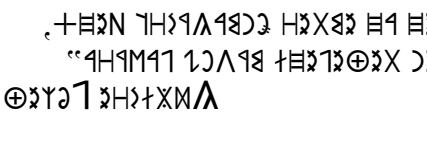

„Amihez az ember önmagáért kezd,
Isten befejezi mások javára”
Gutierez József

Rablógazdálkodás
(velőske)

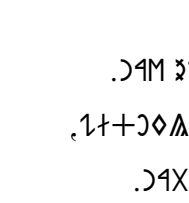

Sok embernek erdeje van.
Ám nem ültet, gazdálkodik,
dorbézol a faanyagban.
Fáit vágja és vágatja.
Egészen a csupasz földig
társadalmunk léha fattya.

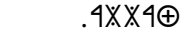

Égeraracsa, 2006. augusztus 5.

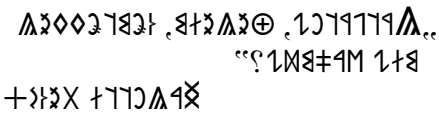

„Látjátok, feleim, szömtökkel
mik vagymuk?”
Halotti beszéd

Remélem !
(velőske)

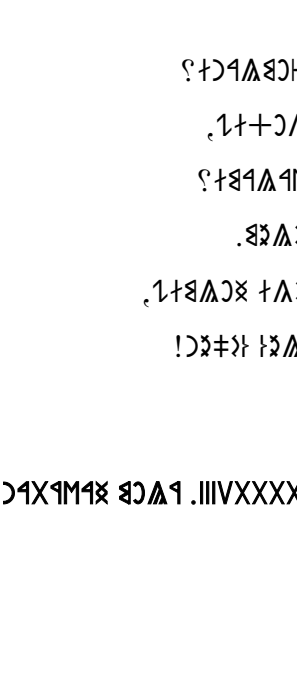

Lehet tovább még romlani?
Élő fajul, korcsosodik,
s vérzik érte itt valami?
Adott a szó, azt remélem.
Feltűnnek majd régi holmik,
s az ember név nem lesz szégyen!

Kispest, 1998. december 23.

„A remény a legközönségesebb,
mert reménye bárkinek lehet"
Thálész

Remény
(velőske)

Várom egyre a jövevényt:
Diadallal ül majd a fény
önkény helyett igaz törvényt.
A költő most irányt mutat:
Érzem azt, hogy hoz a remény
kapaszkodót és kiutat.

Égeraracsa, 1996. szeptember 15.

Ne csak karácsonykor érezzük,
hogy mennyire fontos a másik!

Rokoni kapcsolat 1
(vérségi alapon)
(velőske)

A rokont jól kell ismerni.
Testvér neve a szülőknél
nem nagybácsi és nagynéni.
Ő a **bácsi**kánk s **néni**kénk.
Csak nagyszülők esetén él:
a **nagybácsi**nk és **nagynéni**nk!

Kispest, 2000. december 10.

Magyarázat

bácsi	–	a szülők fivérei
néni	–	a szülők nővérei
nagybácsi	–	a nagyszülők fivérei
nagynéni	–	a nagyszülők nővérei

„Aztán gyorsan lámpát gyújtott,
elfüggönyözte az ablakot,
s megvetette a mindenek mindenét,
a nagyszerű, jó kényelmes ágyat”
Krúdy Gyula

Rövidülő nappaloknál
(velőske)

Meghitt ágyam felfedezem
a párnák közt simogatón,
s így kérlelem fekvőhelyem:
Öleljen át mélyedése,
'hol boldogan nyújtózkodom,
s öntsön erőt a lelkembe!

Filatorigát, 2012. november 22.

𐌰𐌹𐌷𐌹𐌽 𐌰𐌶𐌴𐌴𐌰𐌾𐌾𐌷𐌴𐌰	**Sarkalatos kérdés**
(𐌹𐌾𐌰𐌸𐌰𐌹𐌼)	(velőske)
?𐌴𐌶𐌰𐌴𐌰𐌰𐌰𐌷𐌷 𐌴 𐌴𐌶𐌶𐌴𐌾 𐌶𐌴𐌹𐌹	Hogyan hatnak a csillagok?
,𐌹𐌷𐌶𐌹𐌷𐌶𐌷𐌹 𐌶𐌴𐌼 𐌰𐌴𐌰𐌰𐌴𐌾𐌶𐌹𐌲𐌹𐌽	Befolyással van mindenre,
.𐌰𐌶𐌹𐌴𐌷 𐌴𐌾𐌶𐌹 𐌲 𐌴 𐌹𐌷𐌷𐌴	amire a fényük ragyog.
.𐌴𐌹𐌷 𐌰𐌷𐌰𐌹𐌷 𐌰𐌹 𐌸𐌰𐌶𐌴𐌰𐌴𐌼	Változó és mégis örök.
𐌹𐌼𐌹𐌶 𐌴 𐌰𐌴𐌷 𐌴𐌴𐌶𐌰𐌴𐌰𐌰𐌷𐌷𐌾𐌷𐌴𐌰	Sarkcsillagnak más a neve
.𐌰𐌹𐌷𐌰𐌴𐌼 𐌴 𐌸 :𐌰𐌴𐌾𐌾𐌷𐌴𐌴𐌴	tatároknál: ő a **vasszög**.
𐌶𐌴𐌽𐌴𐌼𐌴𐌽 𐌷𐌶𐌰𐌴 .IV𐌹II ,𐌴𐌰𐌹𐌸𐌰𐌷𐌽	**Kispest, 2006. december 29.**

ƎMϟΟΛƷ ⅂Ɔ⊀ƧΛƆ„ ⅂⊀ᴅᴅϟ ⅃ϟƆ⊥ᗰ⊟ϟ⁜ ƧƷΛƆΛ„	*„Sosem hazudnak annyit, mint esküvő*
"Ɔϟ⅂ᗰ ⅂ϟ⅂⊥ϟᗰ ΛƷ ⅂⅂ϟᗺϟ ᗰHƆXϟ⁜ ⅂⅂ƎᗺƷ	*előtt, háború alatt és vadászat után"*
Ǝ⅂⅂Ɔ ⅃HϟƧ⊟⊥X	*Bismarck Ottó*

? Ǝ⅂HƧΟϟ⊥	**Szakértő ?**
(ƷΟΛƎᗺƷᗰ)	(velőske)
.ƧƷᗺƷ⅂HƧΟϟ⊥ ϟ ⅃⊥⊟ᴅϟ⊥⁜	Hiányzik a szakértelem.
:ᗺϟ⊥ƧN ⊥ƧHϟX Ɔϟ⅂ᗰ⊟ϟ ⊥T	Így azután bármi készül:
.ƆƷᗺƷ⅂ΛƧᗺ⊟⅃ ΛƧ ϟXƧƆH⅂Ɔ	otromba és ízléstelen.
.ϟΛƆ⊟ƆH ϟƧ ⅂ᗺϟ⊥ƧΟᗺƷ ⊟ϟ	Az elkészült mű rozoga.
:ᗺϟΛƧᗰ ⅂HƧ⊟Ʒ Ɔϟ⅂⅂⁜ XXƆ⅃ ˌΛƆƆ	Nos, jobb híján ezért végül:
.ϟXƆ⅂ΛƆ ⊟ϟ ϟ⅂⊥ᗺƆ⊕-ϟ⅂⊥ᗺƆ⅃	toldja-foldja az ostoba.
ƆϟXϟᗰϟ⁜ Ǝ⅂ƆƆXᗺƧ⅃ .IIIVXXXXVXXXXXXXX ˌ⅂ΛƷƎΛ⊥N	**Kispest, 1998. február 18.**

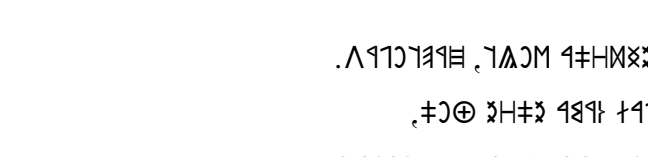

*A **századév** a helyes,*
az évszázad németes

Századév búcsúztató
(velőske)

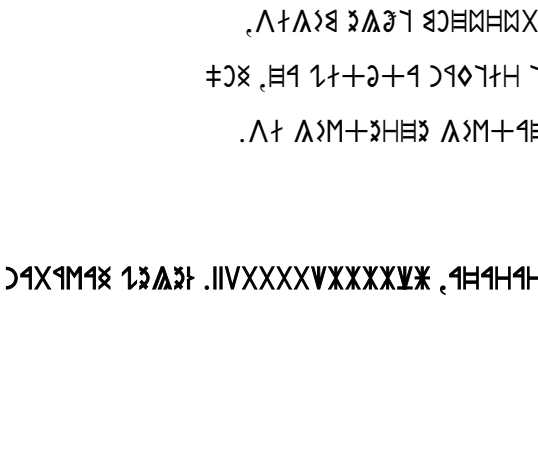

Hebehurgya volt, záptojás.
Napjai száma egyre fogy,
s vajon milyen a folytatás?
De búcsúzom tőle mégis,
Mert ritkán adódik az, hogy
a századvég ezredvég is.

Égeraracsa, 1997. április 22.

„Kis hóba, nagy sárba,
megyek a vásárba”
gyerekmondóka

Szentestén
(velőske)

Végre eljött a várva várt:
Szeretet havas ünnepe,
amikor együtt a család.
Fény csillan a fenyőfákon:
Szíved gyertyaláng hinti be,
fenyőillatú karácsony.

Égeraracsa, 1995. november 15.

Általános háromszög? Kétlem.
Egyenlő oldalú, vagy mégsem?
Én egyenlő szárúnak vélem

Szerelmi háromszög
(velőske)

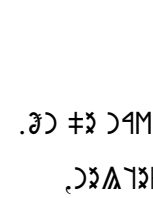

Van egy férfi és van egy nő.
A harmadik ismeretlen,
bárminemű az illető.
Csak azt volna még tudni jó:
E szerelmi háromszögben
melyikőjük az átfogó?

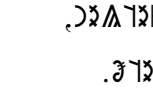

Kispest, 2004. december 18.

Szóból ért az ember
(velőske)

Mi az izé, hát és persze?
Felesleges töltelékszó:
nincs értelmi fedezete.
Alkalmazzák – sajnos – sokan.
Hogyishívják éppúgy nem jó,
s beszédünkben alkalmatlan.

Kispest, 2003. december 20.

„A világ dolgai annyit érnek,
amilyen mértékben az ember
felhasználhatja azokat”
De Foe Dániel

Szükségletből született
(velőske)

Hétköznapoké a munka:
Lázban égve több kép pereg
Tettre váltott magányunkban.
A vasárnap régóta más:
Összeállnak az emberek,
S előnyt élvez a társulás.

Svábhegy, 2015. december 12.

𐌰𐌰𐌻𐌺𐌴 𐌰𐌻 𐌽𐌰𐌷𐌹 (𐌽𐌴𐌰𐌷𐌰𐌽𐌼)	**Tőle is függ** (velőske)
.𐌰𐌷𐌽𐌹𐌻𐌹𐌽 ,𐌹𐌻𐌲𐌹𐌻𐌹𐌽 𐌾𐌹𐌻𐌽𐌰𐌹𐌰𐌰𐌹𐌼𐌰𐌽	Elvállalhatsz bármit, bárhol.
,𐌻𐌷𐌼𐌹 𐌰𐌻 𐌹𐌴𐌹 ,𐌰𐌰𐌽𐌽 𐌻𐌽𐌷𐌷𐌽𐌹 𐌹𐌻𐌲'	'Mit tenned kell, azt is tudod,
.𐌰𐌷𐌴𐌹𐌷𐌹 𐌹𐌴𐌴 𐌾𐌹 𐌷𐌴𐌹𐌷𐌹 𐌹	a józan ész csak tanácsol.
.𐌴𐌾𐌽𐌷 𐌻𐌹𐌼 𐌾𐌷𐌷𐌽𐌹 𐌹𐌽𐌽𐌰 𐌴𐌽	Ez lehet könnyű vagy nehéz.
,𐌻𐌷𐌷𐌴𐌹𐌽 𐌰𐌰𐌽𐌽 𐌽𐌷𐌷𐌽𐌹𐌰𐌻 𐌴𐌹 𐌰𐌾	És az Istenre kell bíznod,
.𐌾𐌾𐌰𐌽 𐌴𐌹 𐌹𐌽𐌽𐌰𐌰𐌺𐌴 𐌰𐌷𐌹𐌻𐌹𐌹	akitől függhet az egész.
𐌷𐌹𐌽𐌹𐌼𐌹𐌽 𐌲𐌷𐌰𐌹 .IVXXXXXVXXXXXXX ,𐌹𐌰𐌽𐌷𐌰𐌻𐌻𐌴	**Kispest, 1996. december 17.**

Történhet így is
(velőske)

Erő hat a világűrben.
Egyesíti a lelkeket
egy közös cél érdekében.
Értelemre vált az ösztön.
Felébred az emlékezet,
s a Teremtő így létrejön.

Égeraracsa, 1999. október 2.

[illegible]
([illegible])

Tűnődés
(velőske)

[illegible] Már régóta nem haladok.
[illegible] Úgy érzem, hogy a fejemben
[illegible] zsonganak a gondolatok.
[illegible] Miért vagyok oly tétova?
[illegible] Mert valamit el kell vetnem,
[illegible] de nincs kinek és nincs hova.

[illegible] Égeraracsa, 1996. május 22.

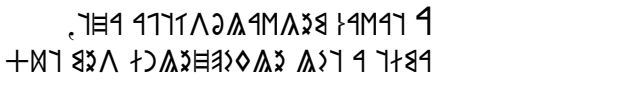

A tavasz megvalósítja azt,
amit a tél elképzelni sem tud

Újjáéledés
(velőske)

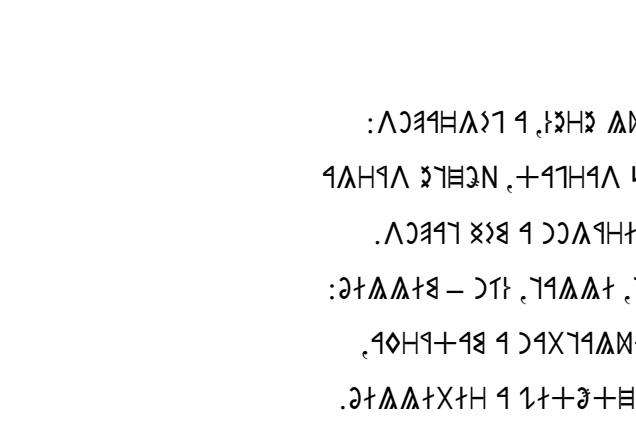

Bámul eresz, a jégcsapos:
A fű sarjad, közte sárga
napvirágon a méh tapos.
Élet, illat, szín – millió:
Bódulatban a madárka,
s kezdődik a ribillió.

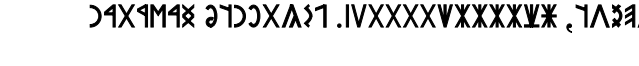

Kispest, 1996. február 29.

Magyarázat

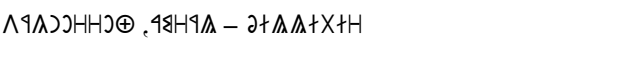

ribillió – lárma, forrongás

„Szomorúan jár,
aki mástól vár”
népi mondóka

Út-álom
(velőske)

Tisztán látni: az ám a jó!
Azért sötét még az utunk,
mert kevés a jól látható.
Kihaltak már az istenek.
Megoldani, 'mit nem tudunk,
csak az álmok segítenek.

Égeraracsa, 2000. szeptember 27.

„Korunk fogyasztja az anyagot,
de nem becsüli”
Čapek Károly

Ügyeskedő ügybuzgalom
(velőske)

Fafaragó becsült jó fát,
Kőfaragó becsült követ.
A vélemény alakult át.
A változás nem maradt hű:
Kereskedő csak pénzt követ,
S a tisztelet anyagelvű.

Mátyásföld, 2016. január 21.

„Az igazságtalanság elszenvedése
hízeleg a nagy lelkeknek”
Schiller Frigyes

Üzenet
(velőske)

Újra kormányt választottunk.
Kérdés csak az, mert nem tudom:
helyén van-e szavazatunk?
Remélem, hogy fény köszönt ránk,
– Öcsémuram és szép húgom –
s a holnapunk szebb, mint a mánk!

Égeraracsa, 1998. május 24.

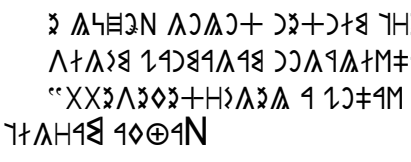

„Mert minden dolog közül e
nagyvilágon magamnak mégis
én vagyok a legérdekesebb”
Kaffka Margit

Vajon melyik ?
(velőske)

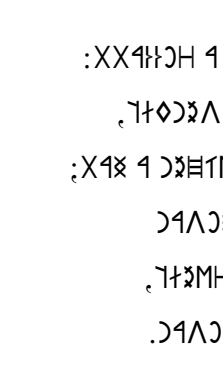

Nem tudom, melyik a rosszabb:
Nem ismerni soha senkit,
s lebegni, mint vízen a hab;
Vagy ismerni alaposan
Egy illetőt és terveit,
s elveszteni hamarosan.

Égeraracsa, 2003. augusztus 25.

[illegible]	*A világmindenség azért ilyen,*
[illegible]	*mert a semmiből készült*

…[illegible]	**Valami volt…**
([illegible])	(velőske)

[illegible]	Volt valami, vagy csak semmi?
[illegible]	Hogy a világ megszülessék,
[illegible]	valaminek kellett lenni.
[illegible]	Valami, 'mi tettekre kész.
[illegible] – [illegible]!	**Legyen**! – e szót adta az ég,
[illegible]	és létrejött a teremtés.

[illegible]	**Kispest, 2000. március 8.**

Vannak dolgok, amit erény sejteni,
de már bűn róluk tudomást szerezni

Varázslat alatt
(velőske)

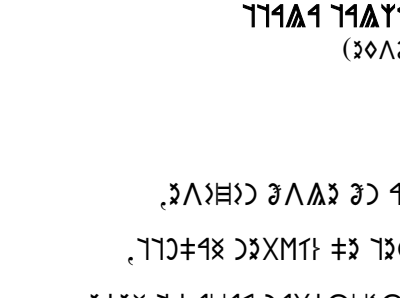

Nyíl a nő első nézése,
Amelyet egy szívben hagyott,
S a férfiban maradt hegye.
Visszanézni rá nem lehet,
Elvész a cél: maradjon ott,
Úgy tartható az igézet.

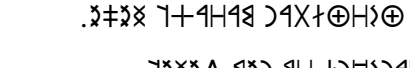

Égeraracsa, 2011. október 7.

„Erős csak az,
'mi jó s igaz...”
Mária magyar királyné

Véges ?
(velőske)

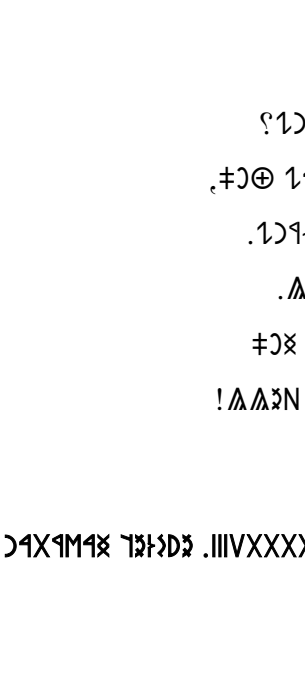

Végtelen az energiánk?
Ha használjuk, egyre csak fogy,
s kiürülhet ládafiánk.
A jó gazda odafigyel.
Így számára fontos az, hogy
a lelket is tölteni kell!

Égeraracsa, 1998. november 1.

„A halottak többnyire jól kijönnek egymással.
Csak mi élők, mi marjuk annyira egymást”
Carpelan Bodó

Vigyázz ! mit mondsz
(velőske)

Lehet az, hogy ártatlan vagy.
Gonosz nyelvvel beléd szúrnak,
és a sértés páratlan nagy.
Bár kis tüske nem nagy tövis,
Mindegy, lelken mi vág utat:
a nyelv – tudd meg – néha öl is.

Égeraracsa, 1997. május 21.

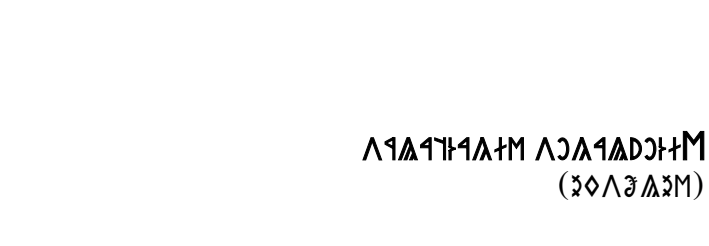

Jó megoldást mi ad végül,
ha se együtt, se egyedül?

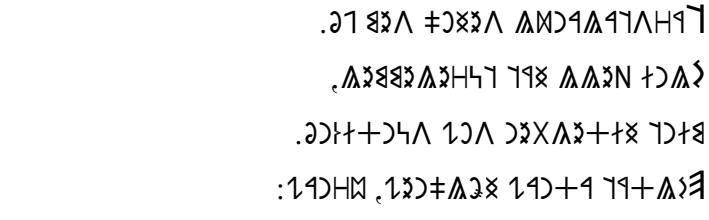

Viszonylagos vigasztalás
(velőske)

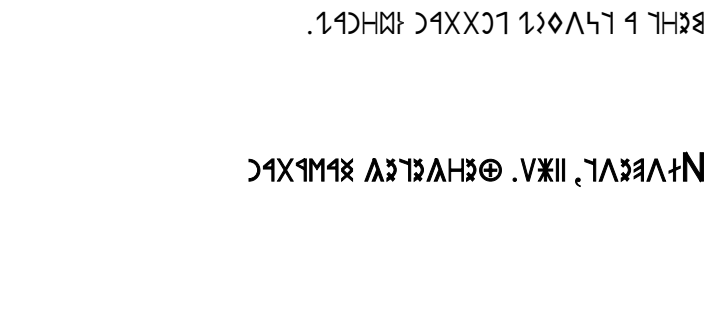

Társtalanul sehogy sem jó.
Élni kell hát türelemmel,
mint hidegben sok sündisznó.
Példát adnak hölgynek, úrnak:
Összebújni módjával kell,
mert a tüskék jobban szúrnak.

Kispest, 2005. január 24.

„A piszok valami ismert vagy ismeretlen
anyag, amely nem megfelelő helyre került”
M. Larni

Viszonylatok
(velőske)

Nincs olyan, hogy haszontalan,
Más közegben bárki, bármi
nincs jó helyen, sem összhangban.
A belső én határozó.
Meg kellene azt ismerni,
s kiderülne: hová való.

Kispest, 2011. december 17.

Kis magyarázat a versekhez

*A **mottók** – (általános gondolatot kifejező tömör idézetek) valamilyen módon kapcsolódnak az alapgondolathoz. Az aláírás nélküliek saját alkotások. (mítosz → hitrege, legenda → csodarege, epigramma → velőske)*

***Népmese** – a nép ajkán született, vagy külföldről átvett elbeszélés.*
***Néprege** – valóságos személyhez vagy tárgyhoz kapcsolódó meseszerű történet.*
***Hitrege** – a világ keletkezéséről, természeti jelenségekről szóló olvasmány.*
***Csodarege** – Istenhez, Jézushoz, szentekhez és csodákhoz fűződő (olvasandó) esemény.*
***Monda** – népi emlékezeten alapuló <u>történelmi valóságot</u> feldolgozó hagyomány.*

A mottóknál feltüntetett nevek magyaros változata:

Karl Immermann – Immermann Károly, Cesare Lombroso – Lombroso Cézár,
Lothar Kusche – Kusche Lotár, Raymond Smullyan – Smullyan Rajmund,
Francis Bacon – Bacon Ferenc, Charlotte Brontë – Brontë Sarolta,
Małgorzata Musierowicz – Musierowicz Margit, Oscar Wilde – Wilde Oszkár,
Bo Carpelan – Carpelan Bodó, Johannes Lehmann – Lehmann János,
Claudia Graf – Graf Klaudia, Enrico Castelnuovo – Castelnuovo Henrik,
Su Towsend – Towsend Zsu' , Grazia Deledda – Deledda Grácia,
John Muir – Muir János, Frances Elisa Hodgson – Hodgson Franciska Eliza,
Roland Gööck – Gööck Lóránt, Francesco Petrarca – Petrarca Ferenc,
Heinrich v. Ofterdingen – Ofterdingen Henrik, Immanuel Kant – Kant Immánuel,
Walter Sperling – Sperling Valter, Guy de Maupassant – Maupassant Vitus,
Eliška Horelova – Horelova Eliza, Camille Flammarion – Flammarion Kamill,
Jerome K. Jerome – Jerome Klapka Jeromos, William Blake – Blake Vilmos,
Johann Wolfgang v. Goethe – Goethe W. János, Otto v. Bismarck – Bismarck Ottó,
Vlagyimir Maskov – Maskov Vladimir, Eric Linklater – Linklater Erik,
Dimitar Korudzsiev – Korudzsiev Demeter, Theodor Fontane – Fontane Tódor,
Marlene Dietrich – Dietrich Marléne, Henry van Dyke – Dyke Henrik,
Stephen Leacock – Leacock István, Friedrich v. Schiller – Schiller Frigyes,
Luigi Capuana – Capuana Lajos, William Wordsworth – Wordsworth Vilmos,
Conrad Ferdinand Meyer – Meyer Konrád Ferdinánd, Robert Frost – Frost Róbert,
Hans Christian Andersen – Andersen Jani Krisztián, Victor Hugo – Hugo Viktor,
Antonín Rükl – Rükl Antal, Henry-Frederic Amiel – Amiel Henrik Frigyes,
Oliver Wendell Holmes – Holmes Olivér Vendel, Stanisław Lem – Lem Szaniszló,
Robert Musil – Musil Róbert, Charles Robert Darwin – Darwin Károly Róbert,
Heinrich Heine – Heine Henrik, Paul Valéry – Valéry Pál, Karl May – May Károly,
Etienne Rey – Rey István, Joanna Kathrin Rowling – Rowling Johanna Katalin,
Joseph Joubert – Joubert József, François Villon – Villon Ferenc
Jonathan Swift – Swift Jónás, Louis Bromfield – Bromfield Lajos,
Giuseppe Mezzofanti – Mezzofanti József, Franz Jahn – Jahn Ferenc,
Henri Bergson – Bergson Henrik, Josef Klepešta – Klepešta József,
John Keats – Keats János, Miguel Cervantes Saavedra – Cervantes Saavedra Mihály,
Christian Morgenstern – Morgenstern Krisztián, Otto Jespersen – Jespersen Ottó,
Pedro Calderón de la Barca – Barca Calderón Péter, Jules Renard – Renard Gyula,

Konrad Lorenz – Lorenz Konrád, Lev Nyikolajevics Tolsztoj – Tolsztoj Leó,
Dennis Shasha – Shasha Dénes, Georg Bernard Shaw – Shaw György Bernát,
Lewis Wolpert – Wolpert Lajos, Pedro Antonio de Alarcon – Alarcon Péter Antal,
Adam Wiśniewski-Snerg – Wiśniewski-Snerg Ádám, Jean Calvin – Kálvin János,
Théodore de Banville – Banville Tivadar, Alekszandr Beljajev – Beljajev Sándor,
Theodor Storm – Storm Tódor, Théophile Gautier – Gautier Teofil,
Karl Neumann – Neumann Károly, Alphonse Daudet – Daudet Alfonz,
Igor Roszohovatszkij – Roszohovatszkij Igor, Bertold Brecht – Brecht Bertalan,
Emily Brontë – Brontë Emilia, Jean François Paul de Gondi Retz – Retz Pál,
Nichols Beverley – Beverley Miklós, Antonio Bonfini – Bonfini Antal,
Tadeusz Dołega-Mostowicz – Dołega-Mostowicz Tádé, David Lodge – Lodge Dávid,
Karel Čapek – Čapek Károly, Erich Kästner – Kästner Erik,
William John Locke – Locke Vilmos, Adam Mickiewicz – Mickiewicz Ádám,
Marie-Catherine 'D Aulnoy – D' Aulnoy Mária Katalin, Jack London – London Jani,
Charles Batteux – Batteux Károly, Richard Katz – Katz Richárd,
John Steinbeck – Steinbeck János, Charles Baudelaire – Baudelaire Károly,
Bernard Fontanelle – Fontanelle Bernát, José Gutierez – Gutierez József,
Friedrich v. Schelling – Schelling Frigyes, Francis Jammes – Jammes Ferenc,
George Enescu – Enescu György, Alexandra David-Neel – David-Neel Alexandra,
Ludwig Wittgenstein – Wittgenstein Lajos, Rudolf Stratz – Stratz Rudolf,
Mary T. Browne – Browne Mária T. , Alexander Puskin – Puskin Sándor,
Philip Sidney – Sidney Fülöp, William Saroyan – Saroyan Vilmos,
Wilkie Collins – Collins Vilmos, Cornell Woolrich – Woolrich Kornél,
Nataly Eschstruth – Eschstruth Natália, Matilde Serao – Serao Matild,
François Rochefoucauld – Rochefoucauld Ferenc, Hal Clement – Clement Henri,
Andre Gide – Gide Endre, Honor Tracy – Tracy Honória,
William Robertson – Robertson Vilmos, Eric Knight – Knight Erik,
Benjamin Franklin – Franklin Benjámin, Harry Harryson – Harryson Henri,
Christine Breden – Breden Krisztina, James Jeans – Jeans Jakab,
Maurice Leblanc – Leblanc Móric, Henryk Sienkiewicz – Sienkiewicz Henrik,
Lev R. Sejnyin – Sejnyin R. Leó, Daniel De Foe – De Foe Dániel,
Emil Gaboriau – Gaboriau Emil, Edna Ferber – Ferber Edina,
Mihail Zoscsenko – Zoscsenko Mihály, Karl Theodor Körner – Körner Károly Tódor,
Wilham Collins – Collins Vilmos, Felix Salten – Salten Félix,
Henry King – King Henrik, Siegmund Freud – Freud Zsigmond,

Tartalomjegyzék

(a velőske az epigramma magyar megfelelője)

Hatsoros alkotás, amely egyéni gondolatot vagy általános igazságot közöl rövid, csattanós, szellemes formában. Rímképlete: a – b – a – c – b – c .

1995

Hóesésben
Szentestén
?

1996

Havason
Bennem a szeretet
Újjáéledés
Napkeltére
Tűnődés
Egyetlenem
Remény
Mire való?
Csak jellem?
A változékony öröklődés
Tőle is függ

1997

Ha rám hallgatsz
Felváltható?
Nyújtózkodó tavasz
Századév búcsúztató
Csakis akkor…
Vigyázz! mit mondsz
Egyen-S?
Kapcsolat
Megtudod majd

1998

Fényváró
Szakértő?
Üzenet
Élő titok
Véges?
Mutatványos természet
Fogas kérdés
Remélem!

1999

Őseinkről írták
Az elemek védszellemek
Melyik jobb?
Hogyan választ a nő?
Pálfordulás
A tudás népe
Történhet így is

2000

A teremtés titka
Jobb…
Az érzékfeletti Hold-dal
Valami volt…
A legjobb házasság
Mi vagy nekem?
Az utánzó
Összeeszkábált fércmű
Út-álom
Rokoni kapcsolat 1

2001

Érzelemvilágunk
Csak jelenben létezünk

2002

Ifjan – vénen
Nem lehet, kell!
Jóleső jóérzés

2003

Az aláíróké a felelősség!
Vajon melyik?
Kérdéses képtelenség
Szóból ért az ember
Megsúgom

2004

Kiismerhetetlenné vált
Hírverés
Kezdettől fogva
Szerelmi háromszög

2005

Viszonylagos vigasztalás

2006

Rablógazdálkodás
Sarkalatos kérdés

2011

Varázslat alatt
Viszonylatok

2012

Rövidülő nappaloknál

2013

Önmarcangolás

2015

Szükségletből született

2016

Ügyeskedő ügybuzgalom
Megújuló feltöltődés
Megújuló kihívások